

271/2009. (XII. 1.) Korm. rendelet
az országos működési engedély alapján végzett vasúti személyszállítás részletes
feltételeiről

A Kormány a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 88. § (1) bekezdés – a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény módosításáról szóló 2009. évi XLVI. törvény 23. § (1) bekezdésével megállapított – *h*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alkotmány 35. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A rendelet alkalmazási köre

1. § (1) Az országos működési engedély alapján végzett vasúti személyszállításra (a továbbiakban: személyszállítás) a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről szóló, 2007. október 23-i 1371/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvénnyel és a jelen rendelettel együttesen alkalmazandó.

(2) Határon átmenő személyszállítás esetében e rendelet rendelkezéseit csak akkor kell alkalmazni, ha nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.

(3) Ha személyszállítást végző vasúti társaság (a továbbiakban: vasúti társaság) a személyszállítást más (közúti, vízi-, légi közlekedési) szolgáltatóval együttesen végzi, ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a vasúti szakaszon végzett személyszállításra – ideértve a vonatpótló autóbusszal végzett szállítást – is e rendelet előírásait kell alkalmazni.

Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

a) jelentős részben az EGT-államok területén kívül megvalósuló vasúti személyszállítás: az utazási távolság szempontjából legalább háromnegyed részben az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államok területén kívül haladó útvonalú személyszállítás;

b) felár: a menetdíjon felül fizetendő, külön jogszabályban meghatározott mértékű díj, amelynek megfizetése az emelt szintű kényelmi szolgáltatást nyújtó személyszállító vonatok igénybevételének feltétele, így különösen intercity pótjegy, helybiztosítás;

c)¹ pót díj: a személyszállítás feltételeinek utas által történő megszegése esetén fizetendő, a közszolgáltatási szerződésben meghatározott mértékű díj;

d) különvonat: a közforgalmú, menetrenden kívül közlekedtetett vonatokkal végzett személyszállítás;

e) forgalmi akadály: a személyszállítási szolgáltatás akadályoztatásának minősül minden olyan körülmény, amely a személyszállító vonat késését vagy kimaradását eredményezi;

f) menetjegy: az EK rendelet I. melléklet 9. cikk (1) bekezdésében foglaltakon túl az utazásra jogosító igazolvány, igazolás, illetve okmány is;

g)² elektronikus jegy: az EK rendelet I. melléklet 7. cikk (5) bekezdésében előírtaknak megfelelő bármely, a vasúti társaság által az üzletszabályzatban meghatározott elektronikus adathordozóra kiállított menetjegy, helyjegy, pótjegy, hely- és pótjegy és a felár bizonylata;

h)³ otthon nyomtatott jegy: olyan elektronikus jegy, amely nem a vasúti társaság által biztosított jegypapírra kerül kinyomtatásra;

i)⁴ utazási feltételek: az utasok számára az üzletszabályzatban meghatározott, az állomáson és megállóhelyen való tartózkodásra, a vonaton való elhelyezkedésre és az utazás alatti magatartásra vonatkozó szabályokból készített kivonat.

Mentesség az EK rendelet egyes rendelkezéseinek alkalmazása alól

3. §⁵ (1) A belföldi és a jelentős részben az EGT-államok területén kívül megvalósuló vasúti személyszállításra az EK rendelet

- a) 10. cikk (1), (2) és (4) bekezdését,
 - b) 18. cikk (2) bekezdés a) és b) pontját, (5) bekezdését,
 - c) 21. cikk (1) bekezdését és
 - d) 23. cikkét
- nem kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően a felár nélkül igénybe vehető belföldi személyszállítási szolgáltatásra az EK rendelet

- a) 8. cikk (2) bekezdését és
 - b) 17. cikkét
- nem kell alkalmazni.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben foglaltaktól eltérően, az EK rendelet rendelkezéseinek megfelelő szintű szolgáltatást biztosítani kell, ha a szolgáltatás nyújtásának műszaki feltételei az adott állomáson vagy megállóhelyen, illetve vonaton rendelkezésre állnak.

Előzetes kifizetés az utas halála vagy súlyos sérülése esetén

4. § (1)⁶ Az EK rendelet 13. cikkének alkalmazása szempontjából

a)⁷ az utas halála esetén a vasúti társaság által kifizetendő kártérítés és sérelemdíj mértéke a halál napján hivatalos, a Magyar Nemzeti Bank által meghatározott középárfolyam szerint számított forint összege,

b)⁸ halállal nem járó sérülés esetében a sérülés súlyosságára tekintettel a vasúti társaság által kifizetendő kártérítés és sérelemdíj összegét az üzletszabályzat tartalmazza. A végtagvesztéssel járó maradandó fogyatékoság esetében a kifizetés összege nem lehet kevesebb az (1) bekezdésben meghatározottnál.

(2) Az előzetes kifizetési kötelezettség teljesítése nem zárja ki és nem korlátozza az utas egyéb igényérvényesítését.

(3) Az EK rendelet 13. cikkének alkalmazásában utasnak az a személy minősül, aki a haláleset vagy sérülés időpontjában

- a) az állomás utasforgalom számára nyitva álló területén utazási céllal tartózkodott, vagy
- b) a vonaton tartózkodott és érvényes menetjeggyel, vagy utazási igazolvánnyal rendelkezett, vagy a menetjegy nélküli utazásra jogszabály erejénél fogva vagy a vasúti társaság engedélye alapján volt jogosult,
- c) a vonaton tartózkodott, de a 11. § (7) bekezdésben foglaltak alapján nem rendelkezett érvényes menetjeggyel.

II. FEJEZET

A VASÚTI TÁRSASÁG SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSSAL KAPCSOLATOS ÁLTALÁNOS KÖTELEZETTSÉGEI

A személyszállítási üzletszabályzat

5. § (1) A vasúti társaság az üzletszabályzatban e rendelet rendelkezéseitől az utasok hátrányára akkor térhet el, ha arra e rendelet lehetőséget ad.

(2) A vasúti társaság a személyszállítási üzletszabályzatban meghatározza különösen:

- a) a díj ellenében végzett személyszállítási szolgáltatások körét,
- b) a személyszállítási szolgáltatás igénybevételének részletes feltételeit,
- c) az utasok tájékoztatására vonatkozó részletes szabályokat,
- d) a menetjegyek és az utazásra jogosító okmányok felhasználásnak részletes szabályait,
- e)⁹ a felek jogait és kötelezettségeit, valamint az utasok számára az állomáson és megállóhelyen való tartózkodásra, a vonaton való elhelyezkedésre és az utazás alatti magatartásra vonatkozó szabályokat,
- f) az útipoggyász és élő állat szállításának részletes szabályait,
- g) az utaspanaszok bejelentésének és kezelésének részletes szabályait,
- h)¹⁰
- i) a vasúti társaság felelősségviselésének részletes szabályait,
- j)¹¹ azoknak az elektronikus adathordozóknak a felsorolását és tulajdonságait, amelyekre a menetjegyet, helyjegyet, pótjegyet, hely- és pótjegyet és a felár bizonylatát ki lehet állítani,
- k)¹² a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos egyéb szabályokat.

(3) A vasúti társaság az üzletszabályzat tervezetét a hivatalos honlapján közzéteszi. A közzétételt követő 15 napon belül arra bárki észrevételt tehet.

(4) A vasúti társaság az üzletszabályzatát a vasúti igazgatási szervnek jóváhagyásra nyújtja be. A kérelemhez csatolja az üzletszabályzatra érkezett, el nem fogadott észrevételeket, valamint az el nem fogadás indokolását.

(5)¹³ A vasúti társaság üzletszabályzatát – a vasúti igazgatási szerv jóváhagyásától számított nyolc napon belül – hivatalos honlapján közzéteszi.

A díjszabás

6. § (1) A vasúti társaság által végzett szolgáltatások díját, a díj megállapításának módját és feltételeit – a szolgáltatások díjaira vonatkozó külön jogszabályok figyelembevételével – a díjszabás tartalmazza.

(2) Ha a vasúti társaság üzletszabályzatának nem része a díjszabás, azt honlapján közzéteszi, a jegypénztáraknál kifüggeszti, valamint kérésre – térítés ellenében – kinyomtatva rendelkezésre bocsátja.

A közforgalmú menetrend

7. § (1) A közforgalmú menetrend (a továbbiakban: menetrend) tartalmazza a közforgalmú személyszállítás legfontosabb tájékoztató adatait, így különösen:

- a) a vonatok induló és végállomását, továbbá azokat az állomásokat, ahol a vonat megáll;
- b) az érkezési és indulási időpontokat vagy a vonatok gyakoriságát, a napi első és utolsó vonat indulási időpontjának feltüntetésével, a nem mindennap közlekedő vonatoknál a közlekedési napokat, továbbá a különböző korlátozásokat;
- c) a csatlakozási, átszállási lehetőségeket;
- d) a vonatnemeket és az igénybe vehető kocsiosztályokat;
- e) a legfontosabb kiegészítő szolgáltatásokat;
- f) a menetrendi időszak kezdetének és végének időpontját;
- g) ha a vonat különleges (nem hatósági áron alapuló) díjszabás alapján közlekedik;
- h) ha a vonat csak felár megfizetésével vehető igénybe;
- i)¹⁴ ha a vonat kalauz nélkül (KN) közlekedik és ezért csak előre váltott menetjeggyel vehető igénybe.

(2) A vasúti társaság a menetrendet a honlapján közzéteszi, illetőleg annak az adott állomást érintő adatokat tartalmazó kivonatát az állomásokon látható helyen kifüggeszti, és a menetrendről az utasokat az üzletszabályzatban meghirdetett módokon is tájékoztatja.

(3)¹⁵ A vasúti személyszállítási szolgáltatás szüneteltetését, megszűnését vagy korábbi időpontban történő közlekedtetését legalább 14 nappal; új vonat beállítását vagy a meghirdetettnél későbbi időpontban történő közlekedését legalább 7 nappal a változás előtt az utazóközönség tudomására kell hozni. A vasúti társaság a változás közzétételét megelőző 10 nappal a menetrendváltozás tényéről a vasúti igazgatási szervet írásban tájékoztatja. A pályahálózat-működtető – annak érdekében, hogy a vasúti társaság a tájékoztatási kötelezettségének eleget tudjon tenni – az érdekkörében felmerült okból történő változás esetén a tájékoztatási kötelezettség teljesítésének biztosításához szükséges adatokat a változás előtt legalább 30 nappal a vasúti társaság részére írásban rendelkezésre bocsátja.

(4) A közszolgáltatási menetrend jóváhagyására jogosult miniszter a közszolgáltatási szerződésből eredő üzemeltetési és a szerződéskötési kötelezettséget közérdekből, továbbá a vasúti társaság kezdeményezésére kényszerítő üzemi okból korlátozhatja vagy felfüggesztheti.

Állomások, utaskiszolgálás

8. § (1) A vasúti társaság – a pályavasúti társasággal kötött megállapodása alapján, annak közreműködésével – biztosítja a személyszállítás lebonyolításához és az utazási igények kiszolgálásához szükséges feltételeket.

(2) A vasúti társaság a határon átmenő, valamint a felárral igénybe vehető vonatok menetrend szerinti megállóhelyeken, illetve a naponta legalább 12 menetrend szerint közlekedő személyszállító vonat indítását vagy fogadását bonyolító megállóhelyeken az (1) bekezdésben meghatározottak szerint gondoskodik:

a) írásos, illetve szóbeli utastájékoztatásról,

b) a vonatok megközelítését segítő építmények használatának lehetőségéről.

(3)¹⁶ A vasúti társaság a határon átmenő, valamint a felárral igénybe vehető vonatok menetrend szerinti megállóhelyein a (2) bekezdésben meghatározottakon túl gondoskodik:

a) várótermek, váróhelyiségek üzemeltetéséről,

b) az alapvető szükségletek kielégítésére szolgáló létesítmények (különösen a WC, mosdó, vízcsap, ivóvízkút) kialakításáról és rendelkezésre állásáról.

9. §¹⁷ (1) A vasúti társaság az utasokat jogaikról, kötelezettségeikről, az igénybe vehető szolgáltatásokról, annak díjairól és az esetleges forgalmi zavarokról tájékoztatja. Ennek érdekében az állomásokon és a megállóhelyeken jól látható helyen kifüggeszti az utazási feltételeket és a menetrendi kivonatot, valamint a járműveken az utazási feltételekről – írásos tájékoztató kifüggesztésével vagy szóban – tájékoztatást nyújt. A vasúti társaság az utazási feltételeket és a menetrendet a hivatalos honlapján is közzéteszi.

(2) A vasúti társaság a közlekedő vonatok érkezési, indulási és tartózkodási idejéről, továbbá – a rendelkezésére álló adatok alapján – a vonat kimaradásáról és késéséről a kiszolgáló személyzet, az állomási tájékoztatási rendszer útján, valamint a hivatalos honlapján történő közzététellel folyamatos tájékoztatást nyújt.

III. FEJEZET

A SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI SZERZŐDÉSEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

Utazáshoz való jog

10. § (1) A vasúti társaság köteles a közforgalmú személyszállítási szolgáltatás igénybevételét valamennyi utazni kívánó személy számára hátrányos megkülönböztetés nélkül lehetővé tenni, ha

- a) az utas az üzletszabályzat feltételeit elfogadja és
- b) a szolgáltatás a menetrendben meghirdetett személyszállító vonatokkal lehetséges.

(2) A magatehetetlen vagy a szolgáltatás igénybevételére kísérő nélkül nem képes személy, valamint a hat éven aluli gyermek a személyszállítási szolgáltatás igénybevételére kísérő nélkül nem jogosult.

(3) Az (1) bekezdéstől eltérően a vasúti társaság a személyszállítást megtagadhatja, illetve az utast a személyszállításból kizárhatja, ha az utas

- a) botrányosan viselkedik, vagy más módon a többi utast magatartásával zavarja,
- b) magatartásával a közlekedés biztonságát, utastársai testi épségét, egészségét, a vasúti kocsinak vagy berendezéseinek az épségét veszélyezteti,
- c) a szolgáltatást jogosulatlanul veszi igénybe és menetjegyet az ellenőrzéskor sem vált,
- d) menetjegyet, illetve kedvezmény igénybevételére jogosító igazolványát – felhívás ellenére – nem mutatja fel,
- e) ruházatával, poggyászával vagy más módon a járművet, utastársai ruházatát vagy az utasok poggyászát beszennyezheti,
- f) a vasúti kocsiba kézipoggyászként be nem vihető tárgyat visz be,
- g) a menetdíj, a menetdíj-különbözet vagy a pótdíj megfizetését megtagadja.

(4) A vasúti társaságot abban az esetben is megilleti a már megtett útra járó menetdíj és pótdíj, ha az utast – a (3) bekezdésben foglaltak alapján – az utazásból kizárta.

(5) A vasúti társaság a (2)–(3) bekezdésben foglaltak ellenére is köteles biztosítani a továbbutazás lehetőségét az útközben orvosi ellátásra szoruló személy részére a legközelebbi olyan állomásig, ahol a szükséges egészségügyi ellátásban részesülhet.

(6) A vonatról a neki felróható rendellenes magatartása miatt a (3) bekezdés alapján a személyszállításból kizárt utas nem követelheti vissza a kifizetett menetdíjat vagy egyéb díjat, és feladott útipoggyásza kiszolgáltatását is csak az eredeti célállomáson kérheti.

(7)¹⁸ A vasúti társaság üzletpolitikai kedvezménnyel igénybe vehető személyszállítási szolgáltatásnál

- a) az utazás megszakítására,
- b) az utazás megkezdése napjának szabad megválasztására,
- c) az utazás útirányának szabad megválasztására,
- d) a menetjegy visszaváltására

vonatkozó jogosultság tekintetében az üzletszabályzatban e rendelet rendelkezéseitől eltérhet.

Menetjegy

11. § (1)¹⁹ A menetjegyen és az otthon nyomtatott jegyen az EK rendelet I. melléklet 7. cikk (2) bekezdésében felsoroltakon túl fel kell tüntetni:

- a) az indulási állomás nevét,
- b)²⁰ a célállomás nevét és az útirányt,
- c) a fizetett menetdíj összegét és annak adótartalmát,
- d) az elszámolásnál alkalmazott kedvezmény mértékét vagy jogcímét,
- e) az igénybe vehető különleges szolgáltatásokat,
- f) a kocsiosztályt,
- g) érvényességének tartamát,
- h) a több személy részére kiadott menetjegynél az utasok számát,

i) a többszöri utazásra kiadott menetjegynél az utazási lehetőségek jellegét, számát vagy időtartamát.

(2)²¹ Az otthon nyomtatott jegy kivételével az elektronikus jegyre az (1) bekezdésben, az utazási igazolványra az (1) bekezdés a)–e) és h)–i) pontjában foglalt előírásokat nem kell alkalmazni.

(3) A meghatározott vonatra érvényesített menetjegy csak a rajta feltüntetett vonaton érvényes. Az egyszeri vagy többszöri utazásra kiadott menetjegy csak arra a viszonylatra, vonatnemre, kocsiosztályra és időtartamra érvényes, amelyre kiadták, illetve érvényesítették.

(4) Ha a menetjegy nem meghatározott vonatra szól, az utas az utazást a menetjegy érvényességének tartama alatt bármikor megkezdheti, a már megkezdett utazást megszakíthatja, és később folytathatja. Az utas az utazás útirányát is megválaszthatja, ha a célállomás több útirány igénybevételével is elérhető, és ezt a kívánságát a jegyváltáskor közölte.

(5) Az útmegszakítást a vasúti társasággal igazoltatni kell, az azonban a menetjegy érvényességi idejét nem hosszabbítja meg. Ha a menetjegyre az útmegszakítás tényét nem vezetik rá, az a további utazásra érvényét veszti.

(6)²²

(7) Ha a vasúti társaság a felszállási állomáson meghatározott időszakban vagy egyáltalán nem szolgáltat ki menetjegyet, erről az utazóközönséget helyben tájékoztatja. Ilyen esetben a vonaton a menetjegyet a felszállást követő első jegykezelés alkalmával pótdíj nélkül kell kiszolgáltatni.

(8)²³ A vasúti társaság az elektronikus menetjegy felhasználási feltételeinél

a) az utazás megszakítására,

b) az utazás megkezdése napjának szabad megválasztására,

c) az utazás útirányának szabad megválasztására

vonatkozó jogosultság tekintetében az üzletszabályzatban e rendelet rendelkezéseitől eltérhet.

12. § (1) A menetjegyet az EK rendelet I. melléklet 9. cikk (1) bekezdésében meghatározottakon túl a vasúti társaság által az utazási jogosultság ellenőrzése céljából kijelölt területen való tartózkodás tartama alatt meg kell őriznie, és a vasúti társaság által jegyvizsgálatra és menetjegy-ellenőrzésre feljogosított személy részére – a kedvezményes jegyváltásra jogosító igazolvánnyal együtt – kérésre át kell adnia.

(2) A névre szóló menetjeggyel csak az arra jogosult utazhat. A nem névre szóló menetjegy mindaddig másra átruházható, ameddig azzal az utazást nem kezdték meg vagy útipoggyászt nem adtak fel.

(3) Ha az utas – annak ellenére, hogy felszállása előtt a menetjegy megváltási lehetőségét a vasúti társaság az indulási állomáson biztosította – érvényes menetjegy nélkül utazik, a menetdíjon felül pótdíjat köteles fizetni. A kísérő nélkül utazó fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy (EK rendelet 3. cikk 15. pont) a felszállást követő első jegykezelés alkalmával a menetjegyét pótdíjmentesen megvásárolhatja.

(4)²⁴ A közforgalmú menetrendben megjelölt, kalauz nélkül (KN) közlekedő vonatok csak előzetesen megváltott menetjeggyel vehetők igénybe.

A felek jogai és kötelezettségei

13. § (1) A vasúti társaság az EK rendelet 6. cikk (1) bekezdésében foglaltakon túl köteles az utast a menetrendben foglalt feltételek szerint, biztonságosan szállítani.

(2) Az utas jogosult a vonaton utazni, a kiszolgáló létesítményeket, berendezéseket használni, a személyszállításhoz kapcsolódó szolgáltatásokat igénybe venni.

(3) Az utas a menetrendbe foglalt és az üzletszabályzat előírásainak megfelelő, a megváltott menetjegyen feltüntetett szolgáltatások igénybevételére jogosult. Ha az utas a díjkülönbözet

előzetes megfizetése nélkül drágább menetdíjű kocsiosztályt, különleges szolgáltatást, illetve az útirányt megváltoztatva magasabb díjű szolgáltatást vesz igénybe, továbbá ha a vonaton az üzletszabályzatban meghatározott utazás szabályait megszegi, – ha e jogszabály másként nem rendelkezik – a díjkülönbözet megtérítése mellett pótdíj fizetésére is köteles.

(4) Ha a vasúti társaság az utazást egyes vonatokon helyjegy váltásához vagy az ülőhely más módon való biztosításához, illetve felár megfizetéséhez köti, utazásra csak az jogosult, akinek az adott vonatra váltott érvényes helyjegy és más – az üzletszabályzatban meghatározott, a szolgáltatás igénybevételére feljogosító – jegy, igazolás, igazolvány, illetve okmány van a birtokában.

(5) Az utas csak az állomásokon és megállóhelyeken szállhat fel a vonatra, illetőleg le a vonatról.

(6) Az utas a személyszállítás (fel- és leszállás, várakozás, utazás) során tartózkodni köteles a közlekedés biztonságát, a közlekedési eszközök, az utaskiszolgáló létesítmények és berendezések épségét, az utastársak kényelmét és nyugalmát zavaró magatartástól.

(7)²⁵

14. §²⁶

Eltérő minőségű szolgáltatás

15. § (1) Ha a vasúti társaság az utast – a menetjegy, helyjegy, pótjegy alapján – megillető szolgáltatást (kocsiosztály, fekvőkocsi, hálókocsi) nem tudja nyújtani, az utas kívánságára eltérő időpontban induló, illetőleg érkező vagy a célállomáshoz más útvonalon közlekedő vonaton azonos, ha az nem biztosítható, magasabb minőségű szolgáltatást köteles felajánlani és teljesíteni. A vasúti társaság ebben az esetben a menetdíj-különbözetet nem követelheti.

(2) Ha a vasúti társaság azonos vagy magasabb minőségű szolgáltatást nem tud felajánlani vagy teljesíteni, és az utas az alacsonyabb minőségű szolgáltatást elfogadja, a menetjegyen feltüntetett és a ténylegesen teljesített szolgáltatás menetdíj-különbözetét a vasúti társaság az utas részére visszatéríti.

(3) Ha az utas az eltérő minőségű szolgáltatást nem fogadja el és a szerződéstől eláll, a vasúti társaság a menetdíjat visszafizeti, továbbá a lemondás tényéről és okáról igazolást ad.

A vasúti társaság felelőssége a szerződésszegéssel okozott károkért

16. § (1)²⁷ Amennyiben az utas felárral igénybe vehető közforgalmú személyszállító vonattal utazott, a vonat kimaradása, illetve az utas célállomására 5 percet meghaladó késéssel történő érkezése esetén a vasúti társaság a (6) bekezdésben foglaltak kivételével köteles – az utas bizonyított kára esetén – kártérítést fizetni. Egyéb esetekben a vasúti társaság kártérítés fizetésére nem kötelezett.

(2) Nem minősül járatkimaradásnak vagy késésnek, ha az utasok továbbszállításáról a vasúti társaság oly módon gondoskodott, vagy arra más vonattal lehetőség volt úgy, hogy az utas vonatkimaradás esetében 180 percet, a vonat késése esetén 30 percet meg nem haladó késéssel a célállomására megérkezzenek.

(3)²⁸ A kártérítés összege nem haladhatja meg a (4) bekezdés szerinti kártérítési összeg alapjának

a) vonat kimaradása esetén a tizenötszörösét,

b) 5 percet meg nem haladó késés esetében egyszeresét, 5 perc és 30 perc közötti késés esetében háromszorosát, 30 perc vagy azt meghaladó időtartamú késés esetében az ötszörösét.

(4) A kártérítési összeg alapja vonatkésés esetében az utas által a késett vonattal megtett útra eső, vonatkimaradás esetében a kimaradt vonattal megtenni szándékozott útra eső, az utas által igénybe vett kedvezménynek megfelelő belföldi, egy útra szóló menetjegy ára. Ha az utas többszöri utazásra jogosító menetjeggyel rendelkezik, a kártérítési összeg alapja a késett

vagy kimaradt vonattal megtett vagy megtenni szándékozott útra eső, hasonló mértékű kedvezménynek megfelelő belföldi, egy útra szóló menetjegy ára.

(5) A kártérítési igény elbírálásával kapcsolatos részletes szabályokat – ideértve a kárigény-bejelentés helyét, a kártérítés jogalapját alátámasztó dokumentumok körét és a vonatkozó eljárási szabályokat – a vasúti társaság az üzletszabályzatában határozza meg.

(6)²⁹ Ha a (3) bekezdésben meghatározott kártérítés összege az 1000 forintot nem haladja meg, a vasúti társaság kártérítés fizetésére nem köteles. Ha a vasúti társaság úgy dönt, hogy az 1000 forintot el nem érő kártérítést is megfizeti, ezt a tényt az üzletszabályzatában rögzíteni köteles.

A személyszállítási szolgáltatás akadályoztatása

17. § (1) A forgalmi akadály tartama alatt a vasúti társaság gondoskodik az utas megfelelő elhelyezéséről és biztonságáról, valamint az útipoggyász megőrzéséről.

(2) A forgalmi akadályról az utazóközönséget az érintett állomásokon a vasúti társaság tájékoztatni köteles. Az utas kérésére a késésről, valamint az akadály tényéről és időtartamáról a vasúti társaság igazolást ad.

Szerződéstől való elállás

18. § (1) Az utas – ha az utazást nem kezdte meg – a menetjegyet annak érvényességi idején belül az indulási állomáson bármikor visszaválthatja.

(2) A helyjegy és a pótjegy visszaváltására az utas a vonat menetrend szerinti indulását legalább egy órával megelőzően jogosult.

(3) Ha az utas az utazás megkezdését követően, a célállomást megelőző állomáson a továbbutazásról lemond, jogosult a menetdíj-különbözet visszatérítésére.

(4) A visszatérítések a vasúti társaság az üzletszabályzatban meghatározott mértékű, de a visszatérítés összegének 20%-át meg nem haladó mértékű kezelési költséget számíthat fel.

(5) A menetjegyek visszaváltásával és a visszatérítésekkel kapcsolatos szabályokat a vasúti társaság az üzletszabályzatában határozza meg.

(6)³⁰ Az elektronikus jegy esetében az (1) és (2) bekezdés szerinti visszaváltásra vagy a menetdíj-különbözet (3) bekezdés szerinti visszatérítésére nincs lehetőség.

Kézipoggyász

19. § (1)³¹ A vasúti társaság az üzletszabályzatban határozza meg a kézipoggyász tömeg- és mérethatárait, a csomagolásának és a kocsiban való elhelyezésének módját. A vasúti társaság az üzletszabályzatban a személyes használat körébe közvetlenül nem tartozó, túlsúlyos, túlméretes, a vasúti közlekedés biztonságát, az utasok ruházatának, a jármű berendezéseinek tisztaságát, épségét veszélyeztető, továbbá különösen értékes tárgyak szállítását kizárhatja, vagy további feltételekhez, illetve díjfizetéshez kötheti.

(2) A fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy kerekesszékre és egyéb mozgást segítő eszközökre a kézipoggyász legnagyobb tömegére és mérethatására, valamint a díjmegállapításra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazandók.

Élő állat szállítása

20. § (1) Élő állat kézipoggyász méretet meg nem haladó zárt szállítóeszközben szállítható, amely biztosítja, hogy az élő állat az utazás során nem szabadul ki.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően, a kutya zárt szállítóeszköz nélkül, szájkosárral és pórázon vezetve szállítható. Az utasnak rendelkeznie kell a kutya oltási bizonyítványával, és kérésre azt a vasúti személyzetnek fel kell mutatnia.

(3) Az élő állat szállítására vonatkozó egyéb szabályokat a vasúti társaság üzletszabályzatában állapítja meg, az élő állat szállítását további feltételekhez kötheti.

Az útipoggyász fuvarozása

21. § (1) Ha a vonat útipoggyászt fuvaroz, azt a menetrendben fel kell tüntetni. Az ilyen módon megjelölt vonatokra az utas útipoggyászt adhat fel.

(2) Ha a vasúti társaság útipoggyász-fuvarozást végez, az üzletszabályzatban meghatározza az útipoggyász-fuvarozás részletes feltételeit, különösen

- a) a feladás és a kiszolgáltatás,
- b) a fuvarozásra feladható tárgyak körét, súly- és mérethatárait, valamint azok csomagolásának,
- c) az értékbevallás,
- d) a díjmegállapítás,
- e) a kiszolgáltatási akadály felmerülése esetén követendő eljárást, ideértve az útipoggyász értékesítésének részletes szabályait.

22. §³² (1) Az útipoggyász hatósági kezelését a vasúti társaság végzi. Az utas kérésére, vagy ha az más okból szükséges, az utas a hatósági eljárásban közreműködhet, az útipoggyászt azonban birtokba nem veheti.

(2) Ha az utas az útipoggyászt a vonat megérkezését követő 24 órán belül nem veszi át, a vasúti társaság azt a felelős őrzés szabályai szerint tárolja, és őrzi. Késedelmes átvétel esetében az utas megfizeti a díjszabásban meghatározott összeget.

(3) Az át nem vett útipoggyászt a vasúti társaság értékesítheti, ha

- a) a tartós tárolás az útipoggyász tartalmának károsodásával (megromlásával) járna,
- b) a vonat megérkezésétől számítva 30 nap eltelt.

(4) Az értékesítést megelőzően annak tényéről a feladót a vasúti társaság értesíti, és a befolyt vételárral elszámol.

Különvonat

23. § (1) A vasúti társaság a különvonatokat a tájékoztató hirdetményben, illetőleg a megrendelővel írásban megkötött szerződésben közölt indulási állomásra állítja ki, és az utasokat a célállomásra szállítja.

(2) A különvonat közlekedtetésének szabályait a vasúti társaság az üzletszabályzatban határozza meg.

IV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

24. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2009. december 3-án lép hatályba, rendelkezéseit az ezt követően jóváhagyásra benyújtott üzletszabályzatokra kell alkalmazni.

(2) A 25. § 2013. január 1-jén lép hatályba.

(3)³³

(4)³⁴ E rendelet

a) 24. § (3) bekezdése a rendelet hatálybalépését követő napon,

b)³⁵

- c) 26. § (2) bekezdése 2010. december 3-án,
d) 25. §-a 2013. január 2-án,
e)³⁶ 3. §-a, 4. § (1) bekezdése, valamint 22. §-a 2019. december 3-án,
f) 24. § (4) bekezdése 2014. december 4-én
hatályát veszti.
25. §³⁷

Átmeneti rendelkezések

26. § (1)³⁸ Azok a személyszállítási működési engedéllyel rendelkező vállalkozó vasúti társaságok, amelyek a vasúti közlekedéssel kapcsolatos egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Módr.) hatálybalépésekor³⁹ már rendelkeznek a vasúti igazgatási szerv által jóváhagyott üzletszabályzattal, e rendeletnek a Módr. által megállapított 2. § g)–i) pontjának, 5. § (2) bekezdés e) és j) pontjának, 7. § (3) bekezdésének, 9. § (2) bekezdésének, 11. § (1), (2) és (8) bekezdésének, 16. § (6) bekezdésének, valamint 18. § (6) bekezdésének megfelelő üzletszabályzatukat vagy annak módosítását legkésőbb a Módr. hatálybalépésétől számított 60. napig kötelesek a vasúti igazgatási szervhez jóváhagyásra benyújtani. Ha az új üzletszabályzat csak az e bekezdésben meghatározott módosításokat tartalmazza a korábbi üzletszabályzathoz képest, vagy az üzletszabályzat módosítása csak az e bekezdés szerinti módosításokat tartalmazza, a vasúti igazgatási szerv eljárása díjmentes.

(2)⁴⁰

Az Európai Unió jogának való megfelelés

27. § E rendelet – a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvénnyel, valamint az annak 88. § (1) bekezdés b)–c) pontjában foglalt felhatalmazás alapján kiadott kormányrendeletekkel együtt – a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről szóló, 2007. október 23-i 1371/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

¹ A 2. § c) pontja a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 16. § a) pontja szerint módosított szöveg.

² A 2. § g) pontját a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 6. §-a iktatta be.

³ A 2. § h) pontját a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 6. §-a iktatta be.

⁴ A 2. § i) pontját a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 6. §-a iktatta be.

⁵ A 3. §-t a 24. § (4) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezi 2014. december 3. napjával.

⁶ A 4. § (1) bekezdését a 24. § (4) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezi 2014. december 3. napjával.

⁷ A 4. § (1) bekezdés a) pontja az 53/2014. (III. 3.) Korm. rendelet 22. §-a szerint módosított szöveg.

⁸ A 4. § (1) bekezdés b) pontja az 53/2014. (III. 3.) Korm. rendelet 22. §-a szerint módosított szöveg.

⁹ Az 5. § (2) bekezdés e) pontja a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁰ Az 5. § (2) bekezdés h) pontját a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 17. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

¹¹ Az 5. § (2) bekezdés j) pontja a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 7. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹² Az 5. § (2) bekezdés k) pontját a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 7. § (2) bekezdése iktatta be.

¹³ Az 5. § (5) bekezdése a 289/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet 3. § (132) bekezdése szerint módosított szöveg. E módosító rendelet 7. §-a alapján a 2011. január 1-jét követően indult ügyekben és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

¹⁴ A 7. § (1) bekezdés i) pontját a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése iktatta be.

¹⁵ A 7. § (3) bekezdése a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 8. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁶ A 8. § (3) bekezdés nyitó szövegrésze a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 16. § b) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁷ A 9. § a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 9. §-ával megállapított szöveg.

¹⁸ A 10. § (7) bekezdését a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 10. §-a iktatta be.

¹⁹ A 11. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 16. § c) pontja szerint módosított szöveg.

²⁰ A 11. § (1) bekezdés b) pontja a 25. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²¹ A 11. § (2) bekezdése a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²² A 11. § (6) bekezdését a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 17. § b) pontja hatályon kívül helyezte.

²³ A 11. § (8) bekezdését a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése iktatta be.

²⁴ A 12. § (4) bekezdését a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 12. §-a iktatta be.

²⁵ A 13. § (7) bekezdését a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 17. § c) pontja hatályon kívül helyezte.

²⁶ A 14. §-t és az azt megelőző alcím címét a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 17. § d) pontja hatályon kívül helyezte.

²⁷ A 16. § (1) bekezdése a 25. § (2) bekezdésével megállapított, a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 16. § d) pontja szerint módosított szöveg.

²⁸ A 16. § (3) bekezdése a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 13. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁹ A 16. § (6) bekezdését a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 13. § (2) bekezdése iktatta be.

³⁰ A 18. § (6) bekezdését a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 14. §-a iktatta be.

³¹ A 19. § (1) bekezdése a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 16. § e) pontja szerint módosított szöveg.

³² A 22. §-t a 24. § (4) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezi 2014. december 3. napjával.

³³ A 24. § (3) bekezdését a (4) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

³⁴ A 24. § (4) bekezdését ugyanezen bekezdés f) pontja hatályon kívül helyezi 2014. december 4. napjával.

³⁵ A 24. § (4) bekezdés b) pontját a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 17. § e) pontja hatályon kívül helyezte.

³⁶ A 24. § (4) bekezdés e) pontja a 291/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet 8. §-a szerint módosított szöveg.

³⁷ A 25. §-t a 24. § (4) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

³⁸ A 26. § (1) bekezdését a 24. § (4) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte, újonnan a 328/2013. (IX. 3.) Korm. rendelet 15. §-a iktatta be.

³⁹ A hatálybalépés időpontja 2013. szeptember 8.

⁴⁰ A 26. § (2) bekezdését a 24. § (4) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.